

N:o 78.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående pensioner å allmänna indragningsstaten för förre sjukhusdrängen vid allmänna garnisonssjukhuset i Stockholm N. J. G. Carlsson och förra baderskan derstädes B. M. C. Bergman, född Wahlström; gifven Stockholms slott den 6 mars 1899.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden för denna dag, vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen

att för förre sjukhusdrängen vid allmänna garnisonssjukhuset i Stockholm Nils Johan Gustaf Carlsson och förra baderskan derstädes Brita Maria Charlotta Bergman, född Wahlström, å allmänna indragningsstaten uppföra pensioner till belopp af 400 kronor för den förre och 450 kronor för den senare att från och med den 1 januari innevarande år af dem under deras återstående lifstid årligen åtnjutas.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF.

Axel Rappe.

Utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden, hållet inför Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 6 mars 1899.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve DOUGLAS,
Statsråden: herr friherre ÅKERHIELM,
          WIKBLAD,
          friherre RAPPE,
          ANNESTEDT,
          VON KRUSENSTJERNA,
          grefve WACHTMEISTER,
          CLAËSON och
          DYRSSEN.

Departementschefen anförde:

Uti underdånig skrifvelse den 13 september 1898 har direktionen öfver allmänna garnisonssjukhuset i Stockholm, med erinran, att den beslutade nya organisationen af sjukhuset vore afsedd att träda i kraft den 1 januari 1899, gjort framställning om beredande af understöd åt dem bland den vid sjukhuset anställda personal, som syntes böra af sådant understöd komma i åtnjutande till följd vare sig deraf, att deras tjenstebefattningar vore afsedda att indragas, eller deraf, att de för ålder, sjuklighet eller eljest vore mindre lämpliga att fortfarande efter den nya organisationens genomförande användas i sjukhusets tjenst, och har i sådant hänseende af direktionen hemstälts:

dels att sjukhuskommissarien Alfred Rudolf Lundgren måtte, alldenstund hans innehafvande befattning skulle indragas och en annan i dess ställe inrättas, för sin återstående lifstid tillerkännas pension å allmänna indragningsstaten till ett hans kontanta aflöningsförmåner motsvarande belopp af 3,000 kronor årligen,

dels ock att nedannämnda, betjeningsstaten tillhörande personer, hvilka under längre tid med pliggtrohet fullgjort sina tjensteåligganden, likaledes måtte under sin återstående lifstid tilldelas pensioner från allmänna indragningsstaten till följande, den kontanta aflöning, en hvar af dem vid sjukhuset åtnjutit, motsvarande belopp, nämligen:

förrådsvaktmästaren Anders Petter Andersson Dahlin	kr. 547: 50
medicinalvaktmästaren Carl Erik Nyström	» 547: 50
sjukhusdrängen Nils Johan Gustaf Carlsson	» 456: 25
sjukförestånderskan Angelique Marie Hildegard Ramberg ..	» 547: 50
d:o Maria Larsdotter	» 547: 50
officerssköterskan Juliana Sofia Rosén	» 365: —
kökspigan Maria Johannesdotter	» 273: 75
baderskan Brita Maria Charlotta Bergman, född Wahlström,	» 456: 25
och maskinisten Karl Fredrik Engström	» 900: —,

hvilka samtliga åtnjöte, förutom den kontanta aflöningen, jemväl fri bostad å sjukhuset med ved och lyse äfvensom, med undantag af maskinisten Engström, daglig portionsersättning. Derjemte har direktionen, för den händelse nådig proposition i ämnet komme att till innevarande års Riksdag aflåtas, hemställt, det Eders Kongl. Maj:t täcktes tillerkänna en hvar af de sålunda till erhållande af pension föreslagne en gratifikation, motsvarande så stor del af det ifrågakomna pensionsbeloppet, som belöpte på tiden från innevarande års början och till dess vederbörande kunde af pensionen komma i åtnjutande.

Uti häröfver den 30 sistlidne december afgifvet underdånigt utlåtande har arméförvaltningen å intendents- och civila departementen yttrat, att arméförvaltningen funne någon pension å indragningsstaten icke böra ifrågakomma för sjukhuskommissarien Lundgren, emedan hans rätt måste anses tillgodosedd genom Eders Kongl. Maj:t nådiga bref den 3 december 1898, deri honom ålagts att mot fortfarande åtnjutande under hans återstående tjenstetid af samtliga nuvarande löneförmåner utöfva de tjensteåligganden, hvilka enligt sjukhusets nya reglemente och instruktion tillkomme sjukhusintendenten; dessa tjensteåligganden skiljde sig icke så mycket, enligt arméförvaltningens uppfattning, från

dem, som nu åtföljde sjukhuskommissariebefattningen, att något berättigadt anspråk på öfverflyttning å indragningsstat derpå kunde grundas.

Beträffande sjukföreständerskorna Ramberg och Larsdotter samt officerssköterskan Rosén ansåge arméförvaltningen det vara för sjukhuset gagneligt, om pension åt dem utverkades, men enär antagligt vore, att plats för dem ännu kunde vid sjukhuset beredas, syntes frågan om deras pensionerande kunna under någon tid uppskjutas, likasom och då kökspigan Johannesdotter och maskinisten Engström fortfarande kunde finna användning vid sjukhuset, deras pensionering icke heller borde nu ifrågakomma. För vaktmästarne Dahlin och Nyström, sjukhusdrängen Carlsson samt baderskan Bergman finnes icke plats enligt den nya organisationen; med afseende å hvad som blifvit upplyst rörande Dahlins och Nyströms samt Bergmans lefnads- och tjänsteålder samt Carlssons helsotillstånd funne arméförvaltningen det vara med billighet och statens husbondevärdighet öfverenstämmande, att dessa ej utan vidare afskedades. Arméförvaltningen ansåge således, att pensioner å indragningsstaten borde beredas Dahlin och Nyström med 500 kronor hvardera samt Carlsson och Bergman med 450 kronor hvardera.

Vidare har på grund af nådig remiss statskontoret den 16 sistlidne januari inkommit med underdånigt yttrande i detta ärende och dervid anført följande.

I fråga om sjukhuskommissarien Lundgrens tjänste- och aflöningsförhållanden upplyste för statskontoret tillgängliga handlingar:

att Lundgren, som vore född den 7 april 1852 och således snart 47 år gammal, den 3 april 1886 antagits till extra ordinarie tjänsteman vid allmänna garnisonssjukhuset, der han, efter att under omkring tre års tid på förordnande uppehållit sjukhuskommissarietjänsten, den 22 februari 1890 erhållit konstitutorial å samma tjänst i den ordning, § 7 af den för direktionen öfver sjukhuset då gällande nådiga instruktionen af den 18 maj 1832 föreskrefve, eller på obestämd tid;

att i det för Lundgren utfärdade konstitutorial föreskrifvits, att som fråga om en förändrad organisation af sjukhusets förvaltning vore på Eders Kongl. Maj:ts pröfning beroende, Lundgren skulle vara skyldig att underkasta sig de förändringar i afseende å såväl tjänstgöring som aflöning, hvilka af en sådan förändrad organisation kunde blifva en följd,

att Eders Kongl. Maj:t i sammanhang med utfärdande af förnyadt nådigt reglemente för allmänna garnisonssjukhuset i Stockholm den 3 december 1898 förordnat, att den då vid sjukhuset anställde sjukhuskommissarien, så länge han i denna tjänst qvarstode, skulle

mot åtnjutande af dåvarande löneförmåner bestrida de sjukhusintendenten enligt det nya reglementet och faststæld sjukhusinstruktion åliggande göromål; samt

att sjukhuskommissariens aflöningsförmåner utgjordes af lön 2,200 kronor och tjenstgöringspennigar 800 kronor jemte fri bostad och ved.

På grund af nu anförda förhållanden ansåge, i likhet med arméförvaltningen, statskontoret sig sakna anledning att till direktionens framställning om Lundgrens öfverflyttning på allmänna indragningsstaten tillstyrka bifall.

Beträffande Dahlin, Nyström och Carlsson hade statskontoret af handlingarna inhemtat:

att de uppnått en ålder af, Dahlin 45, Nyström 43 och Carlsson 58 år, och att de varit i sjukhusets tjenst anstälde, Dahlin 15, Nyström 17 och Carlsson 14 år, samt att de enligt den 2 december 1892 faststæld aflöningsstat uppburit dagarfvoden, Dahlin och Nyström med 1 krona 50 öre vardera och Carlsson med 1 krona 25 öre, hvarförutom de alla tre varit berättigade till fri bostad å sjukhuset jemte ved och lyse öfvensom till daglig portionsersättning;

att Carlsson enligt behörigt läkarebetyg till följd af tarmblödningar vore mycket nedsatt till sina kroppskrafter och derfor oförmögen att genom arbete sig försörja, samt att någon varaktig förbättring i hans tillstånd icke för framtiden vore att förvänta; samt

att hvarken Dahlins, Nyströms eller Carlssons befattningar upptoges i den nya staten, utan skulle ersättas med manskap från Svea trängbataljon;

och ville statskontoret, som delade den af arméförvaltningen uttalade mening, att det icke vore med billighet och statens husbondevärdighet öfverensstämmande att utan vidare afskeda dessa personer, men ansåge, att deras jemförelsevis korta tjenstetid påkallade en nedsättning jemväl i de af arméförvaltningen förordade pensionsbeloppen, fördenskull i underdånighet hemställa, att genom nådig proposition Eders Kongl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att åt Dahlin och Nyström samt Carlsson å allmänna indragningsstaten uppföra årspensioner af 400 kronor åt vardera att utgå under deras återstående lifstid från och med månaden näst efter den, hvori de blifvit från sina innehafvande befattningar vid sjukhuset skiljde.

Vidare funne sig statskontoret, i likhet med direktionen och arméförvaltningen, böra till erhållande af pension å allmänna indragningsstaten förorda baderskan Bergman, hvilken, enligt hvad styrkt blifvit, uppnått en ålder af nära 65 år och i mer än 41 år varit vid sjukhuset

anställd, men hvilkens befattning ej återfunnes i den nya staten; och då hennes å 1892 års stat fastställda aflöning utgjorts af dagarfvode till belopp af 1 krona 25 öre samt hon dessutom egt att åtnjuta fri bostad å sjukhuset med ved och lyse samt daglig portionsersättning, hade statskontoret icke någon erinran att framställa mot det pensionsbelopp af 450 kronor, hvartill hon af arméförvaltningen blifvit föreslagen, utan hemställde statskontoret, att jemväl beträffande henne nådig proposition måtte till Riksdagen aflämnas om uppförande af pension å allmänna indragningsstaten att med 450 kronor utgå under hennes återstående lifstid, räknadt från och med månaden näst efter den, hvarunder hennes anställning vid sjukhuset upphört.

Vidkommande åter öfriga till pensioner af direktionen föreslagna personer, eller sjukförestånderskorna Ramberg och Larsdotter, officerssköterskan Rosén, kökspigan Johannesdotter och maskinisten Engström, ansåge sig statskontoret, på grund af hvad beträffande dem blifvit af arméförvaltningen upplyst, icke kunna till direktionens förslag i denna del tillstyrka bifall.

Slutligen har statskontoret förmålt sig anse, att, derest pensioner, på sätt statskontoret föreslagit, blefve beviljade Dahlin, Nyström, Carlsson och Bergman, samt öfrige här ifrågakomna personer komme att efter den nya organisationens inträdande bibehållas i sjukhusets tjenst, direktionens hemställan om beredande af gratifikationer till samtliga dessa icke borde till någon åtgärd föranleda.

Sedan departementschefen sålunda redogjort för direktionens framställning samt arméförvaltningens och statskontorets deröfver infordrade yttranden, äfvensom för två af sjukhuskommissarien Lundgren i ärendet ingifna underdåniga skrifter med statskontorets deröfver afgifna utlåtande, yttrade departementschefen vidare:

Då, på grund af Eders Kongl. Maj:ts nådiga bref den 3 december 1898, sjukhuskommissarien Lundgren, mot skyldighet att bestrida de göromål, hvilka enligt det nya reglementet för sjukhuset af sistnämnda dag och fastäld sjukhusinstruktion åligga sjukhusintendenten och hufvudsakligen äro desamma som de, hvilka ålegat sjukhuskommissarien, eger att åtnjuta samma löneförmåner som hittills, finner jag, lika med embetsverken, någon anledning att för honom ifrågasätta pension å allmänna indragningsstaten icke förefinnas, och enär, enligt hvad mig blifvit medde-

ladt, sjukförestånderskorna Ramberg och Larsdotter, officerssköterskan Rosén, kökspigan Johannesdotter och maskinisten Engström, på sätt embetsverken antagit, fortfarande finna användning i sjukhusets tjänst, lärer något behof af deras pensionerande ej heller för närvarande vara för handen.

Beträffande vaktmästarne Dahlin och Nyström anser jag deras lefnads- och tjensteålder icke kunna för dem grundlägga något berättigadt anspråk på pension för deras återstående lifstid. De hafva uppnått en lefnadsålder af respektive 45 och 43 år och befinna sig således i den ålder, då mannen i allmänhet är fortfarande fullt arbetsför; de böra följaktligen kunna finna ny anställning och derigenom utväg att försörja sig, men då någon tid kan komma att åtgå, innan dylik anställning kan af dem erhållas, synes det mig, med afseende å den tid, de varit i sjukhusets tjänst, eller respektive 15 och 17 år, billigt, att en hvar af dem tilldelas en gratifikation för en gång, afsedd att underlätta deras utkomst under den tid, de kunna komma att sakna anställning. Gratifikationens belopp torde för hvardera lämpligen kunna bestämmas till 600 kronor.

Hvad deremot angår sjukhusdrängen Carlsson och baderskan Bergman, torde, på grund af deras lefnads- och tjensteålder samt hvad om den förres helsotillstånd blifvit upplyst, pensioner å allmänna indragningsstaten böra, på sätt embetsverken tillstyrkt, dem beredas, och anser jag, dels att de belopp, statskontoret i sådant hänseende föreslagit, kunna vara för ändamålet tillräckliga, och dels att pensionerna böra utgå från och med den 1 januari innevarande år, då Carlssons och Bergmans anställning vid sjukhuset upphört. Beviljas dem pension från nämnda dag, lärer direktionens framställning om gratifikation åt dem för tiden från årets början till dess de komma i åtnjutande af pension få anses förfallen.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställer jag i underdånighet, att Eders Kongl. Maj:t behagade

dels finna direktionens framställning rörande Lundgren, Ramberg, Larsdotter, Rosén, Johannesdotter och Engström icke böra till nådig åtgärd föranleda,

dels medgifva, att till Dahlin och Nyström må från fjerde hufvudtiteln anslag till extra utgifter utbetalas en gratifikation för en gång af 600 kronor åt hvardera,

dels och föreslå Riksdagen att för Carlsson och Bergman å allmänna indragningsstaten uppföra pensioner till belopp af 400 för den förra

och 450 kronor för den senare att från och med den 1 januari innevarande år af dem under deras återstående lifstid årligen åtnjutas.

Hvad departementschefen sålunda i underdånighet yttrat och hemställt behagade Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten, uppå tillstyrkan af statsrådets öfriga ledamöter, i nåder gilla och bifalla, och skulle till Riksdagen aflåtas nådig proposition af det innehåll, bilagan till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo

Trygve Hermelin.